

פלגא ניזקא קנסא או ממונא

א. השלמה לעניין תמות ומועדות

1. בבא קמא כג: "מכריז רב יוסף... וקבל זוזך", וברש"י ד"ה עיזי דשוקא, ובתד"ה הנהו עיזי.
2. רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק ה א-ב, ובהשגת הראב"ד.
3. עמדו על היחס בין דברי הרמב"ם ובין שיטת רבי אליעזר במשנה בסוף פרק רביעי. היכן הביאה המשנה את האיסור לגדל בהמה דקה בא"י, והיכן הביאה הרמב"ם, תוך קישור לאיזו הלכה?

ב. פלגא ניזקא קנסא או ממונא?

1. הסוגיה טו. טו.:, ובסוגיה המקבילה בכתובות מא..
  - (א) לצד מי נוטות הראיות שהגמרא מביאה? מהו, אפוא, הסבר הרקע לגיבוש השיטה החולקת?
  - (ב) מהן הנפקות העולות בסוגיה בין החולקים?
2. לאו בחזקת שימור קיימי – רש"י כתובות מא. ובריטב"א שם ד"ה סתם שוורים.
3. רחמנא חס עליה:
  - (א) כתובות מא. תוס' הרא"ש ד"ה ורחמנא הוא דחס עליה.
  - (ב) שיטה מקובצת טו. ד"ה פלגא ניזקא ממונא – בשם תלמידי ה"ר ישראל.
4. ה: תד"ה שכן מועדין.
5. היחס בין המחלוקת ובין משונה:
  - (א) טו: תד"ה והשתא,
  - (ב) שיטה מקובצת טו: ד"ה וריב"א אומר וד"ה כתוב בתוספות דמקן לא אתיא.
6. ר"ף, ו. ברב אלפס, "והניזק והמזיק... דממונא הוא", ובחידושי רבנו יהונתן מלוניל ד"ה וזה מפסיד חצי הנזק.
7. היחס לדיוני התנאים על חצי נזק:
  - (א) מה: תד"ה בחזקת שימור, ובחידושי הראב"ד שם ד"ה קסבר ר"מ.
  - (ב) לד., ראב"ד (עמ' פא במהדורת אטלס), "ואם ישאל שואל... שותפא הוי".
  - (ג) רשב"א לג. ד"ה והראב"ד ז"ל כתב.
  - (ד) לג. תד"ה איכא בינייהו, מלג: "ונראה דאע"ג...".
8. כבר עסקנו בבית המדרש בשיטת הרמב"ם שמכור מזיק מכור ובהסבר בעל קצות החושן סימן ת"ז סק"א.
  - (א) לביאור שיטת הראב"ד על פלגא ניזקא קנסא – שרידי אש, ח"ד, עמ' סב.
  - (ב) תנו את הדעת למשמעות המונח קנס. ניתן למצוא דיון בזה במסגרת מאמרו של עמיחי רדזינר, "קנסות' כתשלומי נזק בספרות התנאים", שנתון המשפט העברי כד, עמ' 287-357.